

LA XINA MISTERIOSA CANTON

Camps d'arròs a l'illa Oahu

El Fuji-yama, volcà sagrat del Japó

Costes de Malàsia

CIRCUMNAVEGAR al món temps ha que ha deixat d'ésser una aventura gloriosa. Però encara és una feta remarcable, sols a l'abast dels milionaris. El senyor Joan Marín, compatriota nostre, torna de fer la volta al món amb el seu dietari. N'arranquem uns fulls, gràcies a la seva gentilesa, i els oferim als nostres lectors.

Canton, 10 febrer 1928. — A bord actua de despertador la corneta i malgrat la seva «tocata» avellutada, com si ens convidés a sortir del nostre somni no massa bruscamment, confesso que l'he maleïda moltes vegades, sobretot quan al simpàtic «Bugler» se l'ocorria de venir-la a tocar precisament davant de la meua porta.

Aquest despertador, ara només funciona quan som als ports, però de poc serveix puix que, la majoria dels passatgers matineja, segons he pogut apreciar avui una vegada més degut, segurament, a què tots volien constatar si eren merescudes les lloances que els que la coneixien ens havien fet de la quasi badia d'Hongkong..., però havíem arribat abans d'hora i en comparèixer sobre coberta, negra nit encara, ja feia estona que l'àncora descansava al fons de l'aigua blau-verda que volta l'illa anglesa.

Quan s'ha fet de dia i s'han apagat alhora les estrelles i els mils llumets de la ciutat, hem vist com aquesta

s'enfilava muntanya amunt, plena de xalets i jardins florits. La ciutat anglesa i la xina restaven ben diferenciades per l'estil de llurs edificacions.

La riba oposada, coronada per una serra que retalla l'horitzó, contribueix a què es digui que aquesta és una de les visions escenogràfiques més belles del món.

Una dansarina hula

Els més decidits en vist que no poguérem visitar Pekin per estar tallades les comunicacions amb Shanghai, havíem decidit de conèixer Canton tot i que aquesta ciutat és el focus del moviment revolucionari que actualment pateix

la gran República dels 400 milions.

Les autoritats cantoneses coneixedores segurament del benefici que podia reportar a la ciutat la visita dels «dimonis blancs», acolliren benèvols la nostra pretensió i oferiren les majors seguretats possibles. La promesa fou complerta segons poguérem constatar en tot el recorregut, puix que, les estacions per on passàrem, des de Kowlon a Canton, eren preses militarment i no es permeté a cap xinès que tafanegés el tren de les cares pàl·lides.

On ja no ens veiérem tan segurs fou a Canton, puix la gent, desavesada des de fa quatre anys a veure cares estrangeres, s'agombolà sobre nostre i com la impassibilitat de la seva cara no ens deixava estimar exactament llurs intencions, ens vingueren ganes de tornar enrera i potser ho hauríem fet si no haguéssim temut la burla dels que havien restat a Hongkong sota la protecció britànica i amb l'ail al cor.

Vaig pujar en un palanquí que m'oferien tres desgraciats i amb una de les «valentes» que ens acompanyaven ens llençarem a l'inconegut.

Moltes cases de la ciutat apareixen mig destruïdes pels atacs i contraatacs dels revolucionaris. Les altres no tenen cap detall arquitectònic que les diferenciï de les d'una petita ciutat europea. Molta brutícia pertot, això sí, però aquelles afilligranades teulades tan pròdigues a Pekín, segons les fotografies, no les veiem a la capital de la Xina del Sud.

En molts carrers les cases formen porxos a l'estil de les que veiem en alguns carrers de Barcelona, i per sota d'ells els xinesos passegen i filosofen (aquest és el país dels filòsofs).

L'organització del trànsit, per la bona voluntat que hi posen els policíes, recorda la que obtenen els nostres urbans, més carregats de bona voluntat que d'encert. Aquí, no obstant, tenen l'avantatge que la feina no els mata i, un garrot que porten a la mà, ensems que indica les direccions es descarrega a sobre de l'infeliç «coolie» badoc i poc obediènt.

Des del cim de la meua cadira portàtil observo els diferents i interessants tipus que se m'acosten més del que voldria.

Alguna riulla, de tant en tant, demostra que es burlen de les cares que devem posar; els cants i els crits aguts dels portants dels nostres palanquins arriben a fer-se irritants i el nostre neguit augmenta quan als carrers estrets hem de baixar i obrir-nos pas, quasi bé a empentes. Moltes cases on es veu treballar la gent tenen les portes guardades per grossos barrots que únicament poden obrir-se des de l'interior amb una combinació força complicada segons hem pogut apreciar en entrar a una d'elles on ens han ensenyat uns mantells preciosos que feia quatre anys que no veien la llum.

Recorrem les vores del riu Perla, un riu que ens cal imaginar puix que no podem arribar a veure'n les aigües, ple com està de barcasses, amb tirat de tartana, on viuen més del deu per cent dels seus dos

milions d'habitants que té Canton, si viure es pot dir de la barreja de cossos, fustes i brutícia que podem veure.

Per alguns dels camins que hem seguit segons l'itinerari convingut amb el delegat del govern cantonès, uns soldats amb llargues espingardes curen de què res no ens

El senyor Marín a Mixagina entre dues noies japoneses

passi però, de vegades, són ells els que ens fan menys goig de tots els que ens volten. Per contra, tots els oficials, joves i polits, semblen estudiants. Són ells probablement els únics de tota aquesta horda que lluiten per un ideal. Els soldats, la majoria uns bandits, es venen a qui millor els paga.

En arribar al Parc de la Ciutat i entrar-hi, uns reguerots que cuïten a fer desaparèixer ens indica que avui també, com quasi tots els dies, hi han hagut les conseqüents decapitacions dels considerats traïdors.

Diverses vegades m'he fet explicar el problema que dona origen a aquestes lluites entre germans de raça però, mai no n'he tret l'entrellat. L'exèrcit sudista (cantonès) compta amb dos *leaders* (un dels quals és el nomenat general cristià), que de vegades s'uneixen per combatre contra l'exèrcit nordista (Pekin) i de vegades es barallen entre ells i es destrocen sense pietat. Uns volen l'evolució de la Xina cap el progrés i els altres tallen el cap a les dones que s'han tallat els cabells a la moda.

Nord i Sud diuen: «Mentres els estrangers trepitgin el nostre sòl i els seus vaixells ancorin en els nostres rius no serà possible entendre'ns i les matances continuaran». Les potències responen: «Són massa grans els interessos que tenim sembrats en aquestes terres per abandonar-los mentres no hi hagi un govern fort i estable que els garantitzi». L'eterna cançó de l'enfadós.

I, mentrestant, l'interior de la Xina, que dorm el seu etern somni esperant potser per a despertar-se que el Nord i el Sud es posin d'acord per entrar ells en discòrdia i... allunyar gràcies a això el perill groc, tan temut per tots els blancs que pensen en aquest seriós problema.

Quan instal·lats novament al tren veiem la línia vigilada en tota la seva llargada, sentim una viva satisfacció que no volem confessar a què és deguda, però clarament se'ns coneix que per res del món no tornàriem a visitar Canton.

El senyor Marín donant de menjar als cervols sagrats de Nara

Tots els gravats d'aquest magazine català són confeccionats als tallers de
J. M. LLOVET — Casanovas, n.º 157